

Terapi Delisi

Editoryal Etik İlkeler ve Yayın Sorumlulukları

Bu belge, Terapi Delisi'nin editoryal süreçlerinde görev alan tüm editörler, yazarlar ve yayın kuruluna yönelik etik ilkeleri ve editoryal sorumlulukları kapsamlı biçimde tanımlar. Dergi, bilimsel yayıncılığın evrensel etik ilkelerine bağlıdır ve tüm süreçlerinde şeffaflık, tarafsızlık ve akademik dürüstlük ilkelerini gözetir. Dergiye bağlı olan blog, haber bülteni gibi diğer tüm yayınlarda, etik ilke ve sorumluluklar dikkate alınarak yayım süreci gerçekleştirilir.

Etik Sorumluluklar

Tarafsızlık ve Nesnellik

Terapi Delisi dergisinde bulunan editörlerin yazarın kimliği, cinsiyeti, ırkı, dini, siyasi görüşü ya da kurumsal bağlantısına bakmaksızın sadece mevcut profesyonel niteliklere göre değerlendirme yaparlar.

Terapi Delisi dergisinde bulunan editörlerin içerik sunarken kişisel görüşten uzak kalırlar, bağımsız hareket ederler. İçerik; özgün değer, bilgi değeri ve toplumsal katkı yönünden değerlendirilerek sunulmalıdır.

Terapi Delisi dergisinde bulunan editörlerin yazarlara, kurumlara ve sponsorlu kuruluşlara karşı taraflı tutum sergilememelidir.

Gizlilik

Terapi Delisi dergisinde, hazırlama sürecindeki yazılar, yazarın izni olmaksızın üçüncü kişilerle paylaşılamaz.

Terapi Delisi dergisi içinde paylaşılan editöre ait görevler hiçbir şekilde izin olmaksızın başka kişilerle paylaşılamaz.

Etik sorumlusu ve yazarların kimlikleri çift körleme sistemi ile gizli tutulur. Terapi Delisi dergisinde etik yazı değerlendirmeleri için kimlikleri gizli tutulur. Çift körleme sisteminde etik sorumlu ve yazar birbirini tanımaz, tarafsız etik bir değerlendirme sistemi sunar.

Şeffaflık

Terapi Delisi dergisinin yayın sürecindeki tüm aşamaları, ciddiyetle ve titizlikle yürütülmelidir.

Terapi Delisi dergisinin yayın sürecinin tüm aşamaları; açık denetlenebilir, değişebilir ve belgelenmiş vaziyette bilgi sunularak yürütülmelidir.

Terapi Delisi dergisi bünyesindeki yazarlar, okurlarıyla açık iletişim kurulmalıdır. Görüşleri dikkate alınarak uygun bir şekilde gerekçelendirilmelidir. İçerik reddi ve kabulü profesyonel bir şekilde gerekçelendirerek ilderlenmelidir.

Çıkar Çatışması

Terapi Delisi dergisi bünyesindeki editörler, kendisiyle çıkar çatışması gerçekleşebilecek çalışmalardan kaçınmalıdır.

Terapi Delisi dergisi bünyesindeki editörler, ekonomik ve kişisel çıkarları değerlendirme sürecine etki etmemelidir.

Terapi Delisi dergisi bünyesindeki editörler, kendi yazdığı veya yakın ilişki içinde bulunduğu yazıları değerlendirmemelidir.

İntihal ve Telif Hakkı İhlali

Bir yazarın başka bir fikrini dergi bünyesinde dergide yeniden üremek intihal sayılır. Etik olmayan bir durumdur. Editörlerin intihale karşı farkında olan bir tutum içinde bulunmaları gözü açık olması beklenmektedir.

Tüm yazılar, sadece şüpheli yönden değil, kontrol sistemi içermelidir. Mevcut kontrol sistemi ise dergi tarafından belirlenen programları içerir.

Benzerlik oranı için derginin belirlediği sınır esas alınmalıdır (%15 olarak belirlenmiştir).

Telif hakkı ihlali oluşturan durumlar; Bir yayının izinsiz kopyalanması. Kesinlikle kabul edilemez, editörler buna izin veremez.

Telif hakkı ihlali yasadışı olarak kabul edilir.

İntihal durumlarının telif hakkını içermesi kabul edilemez ve gerekli işlemler başlatılmalıdır.

Fikri Mülkiyet ve Yayın Hakları

Yayınlanacak içeriklerin telif haklarına ilişkin gerekli izinler sağlanmalıdır ve bunun için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Terapi Delisi dergisi bünyesinde yayımlanan içeriklerin tümünün hakkı dergiye aittir.

Kaynak belirtilmeyen içerikler (dolaylı ya da dolaysız farketmeksizin bilgi içeriyorsa) reddedilmelidir.

Başkasına ait fikir ve içerikler kendine mal etmiş durumda bulunan içerikler tespit edilir ve tespit edildiği takdirde reddedilir.

Yayın Kararı

Bilimsel bir tutum içinde özgünlük temel alınmalıdır.

Yayın kararı iş birliği içinde ilerleyen bir süreçte olmalıdır.

Editörler süreci bütüncül bir şekilde yürüttükten sonra raporları, yayın politikasını dikkate alarak objektif bir şekilde yayın kararını verir.

Etik İhlallerin Takibi

İntihal, sahtecilik, veri uydurma, çalıntı, gibi etik ihlallerde aktif olarak editörler rol almalı. Ayrıca gerekli işlemler dahilinde bir soruşturma başlatarak sorumluluk üstlenmelidirler. Gerekli olduğunda yayını geri çekmekle yükümlüdürler.

Toplumsal Duyarlılık ve Kapsayıcılık

İçeriklerin toplumsal duyarlığına, farklılıkların temsiline ve kapsayıcılığa uygunluğunu gözetmek, toplumsal cinsiyet eşitliği ve ayrımcılık karşıtı yaklaşımlar sergilemek editörün sorumluluğudur.

Yayın Sorumlulukları

Aşağıda belirtilen yayın sorumluluklarının hepsi *Terapi Delisi'ne* aittir. Hiçbir şekilde yazılı veya basılı izin olmaksızın kopyalanamaz, paylaşılamaz. Terapi Delisi verilen kuralların hepsi belirtilmiştir ve 16 maddenin hepsine riayet edilmelidir.

Yazı Tipi

- Dergi kuralları bünyesinde karar verilen yazı tipine uyulur.
- Editörler, yazılarda Open Sans yazı stilini dikkate alırlar.

- Yazı tipi için çıkacak derginin bazı kısımları için değişen yazı tipi kullanmaları mevcut karara göre farklılaşabilir.

Harf Aralığı ve Kelime Aralığı

- Editörler harf ve kelimelerin birbirine çok yakın ve uzak olmasından kaçınırlar
- Yazıya okuyucu için göz yormamasını sağlarlar. Sayfanın genişleme algısını oluşturmasını önleyerek harf ve kelime aralığına dikkat ederler.

Satır Aralığı

- Editörler satır aralığını ölçülü bir seviyede tutarlar.
- Satır Aralığı arası çok yakın ve arası çok uzun olmamalıdır.
- Satır aralığı 1.5 olmalıdır.
- Bazı faktörler satır aralığı seçimini etkileyebilir. Kurallar belirtilerek netliğe kavuşturulmalıdır.
- Paragraf girintilerinin metnin her yerinde aynı hizada ve aynı genişlikte olması gerekir.
- Metin içerisinde çift aralık, boşluk bırakma riski ve kelime aralıklarını düzensizleştirme riski olduğu için tercih edilmez.

Satır Başına Düşen Kelime

- Belirlenmiş olan yazı stili doğrultusunda okuyucu için satırda çok fazla kelime olmayacak şekilde olmalıdır.
- Verilen bu sorumlulukta doğru belirlenebilecek standart bir sayı olamaz ve tipografin kendisi için karar vermesi gerekir.

Yaslama

- Düzenli ve okunması kolay bir yaslanma tercih edilmelidir. Bu doğrultuda iki yana yaslı uygun görülmektedir.
- Editörlerin, belirlenen kurala uyması beklenir.

Vurgu

- Metinde vurgu büyük harfler, italik veya kalın olarak sağlanabilir
- Vurgunun anlamı karışılması ve göz yoracak şekilde aşırı kullanılmaması amaçlanır.

Punto

- Metin boyut tipi standart olarak uygulanmalıdır. Çok küçük ve çok büyük puntodan kaçınılmalıdır.
- Punto ölçüsü 12 olarak esas alınmalıdır.
- Metin başlıkları için daha büyük punto esas alınabilir.
- Özler ve anahtar kelime belirtilecekse 9 punto esas alınmalıdır.

Sayfa Düzenlenmesi

- Şekil ve tablolar sayfanın başında ya da sonunda olmalıdır
- Tercihen grafikler sayfanın başına da konabilir
- Dergi boyunca makale başlıklarının yerleşimi aynı hizada olmalıdır.

Yazım Kuralları

- Türk Dil Kurumu (TDK) yazım kılavuzu esas alınmalıdır. Ancak, derginin yayın politikası gereği bazı kurallar esnetilebilir (örneğin yabancı kelimelerin yazımı gibi).
- Yazım birliği sağlanmalıdır. Aynı kelime veya terim metin boyunca hep aynı şekilde yazılmalıdır (örnek: e-posta mı, eposta mı? Bir tanesi seçilmeli ve tüm içerikte uygulanmalıdır).
- Büyük/küçük harf kullanımına dikkat edilmelidir.
  1. Başlıklar baş harf büyük, diğer harfler küçük yazılmalı: Terapi Delisi dergisinin geleceği
  2. Özel isimler büyük harfle başlamalı. "Terapi Delisi"
  3. Kurum ve kuruluş adları büyük harfle yazılmalı (ör. Terapi Delisi)
- Yabancı kelimeler gerekiyorsa italik yazılmalı (*start-up*, *podcast* gibi). Türkçesi varsa tercih edilmeli: *e-mail* → *e-posta*, *online* → *çevrimiçi*.
- Sayılar 1'den 9'a kadar yazı ile, 10 ve üzeri rakamla yazılmalı. (Ör. İkinci sayımız çıktı, üç gün, 15 kişi).
- Başlangıçta yer alan sayılar yazı ile yazılmalı: *Yirmi yıl önce...*
- Tarih, saat, yüzde gibi ifadelerde standart kullanılmalı: *%15 indirim, 10:30'da yayınlandı, 2023 yılında Terapi Delisi kuruldu.*

Noktalama İşaretleri

- Noktalama işaretleri dikkate alınarak düzeltilmelidir.
- Virgül (,): Anlam karışıklığını önlemek için dikkatli kullanılmalı. Gereksiz virgül kullanımından kaçınılmalı.
- Nokta (.): Cümle sonlarında kullanılmalı. Kısaltmalarda nokta varsa korunmalı (Psk., ör. Dr., Prof.).
- Ünlem (!): Gereksiz yere kullanılmamalı; ciddi yazılarda sınırlı tutulmalı.
- Soru işareti (?): Cümleye doğrudan soru anlamı kazandırmıyorsa kullanılmamalı.

- Tırnak işareti (" "): Alıntılarda veya özel vurgularda kullanılmalı. Tek tırnak (') ise tırnak içinde tırnak gereken yerlerde kullanılmalı.
- İki nokta üst üste (:): Açıklama yapılacak cümlelerde yer almalı.
- Üç nokta (...): Eksiltili ifadelerde kullanılmalı, fazlası kullanılmamalı.
- Parantez ( ): Açıklayıcı ek bilgiler için kullanılmalı; metni boğmamak adına gereksizse çıkarılmalı.

Paragraf Yapısı ve Akıcılık

- Her paragraf tek bir ana fikir içermeli.
- Uzun paragraflar ikiye bölünmeli, okuma kolaylığı sağlanmalı.
- Gereksiz tekrar ve bağlaçlardan kaçınılmalı (özellikle "ve", "ama", "yani").

Editöryal Dil

- Tarafsız ve sade bir dil tercih edilmelidir.
- Cinsiyetçi, ayrımcı, abartılı ifadeler kullanılmamalıdır.
- Akademik yazılarda uygun kaynak gösterimi yapılmalıdır.

Başlık Yazımı

- Başlıklarda "nokta" kullanılmaz (alt başlıklar hariç).
- Önemli kelimelerin baş harfleri büyük olabilir veya sadece ilk kelime büyük tutulabilir —Terapi Delisi'nin genel stiline göre seçilip sabit kalmalıdır.
  1. Örnek 1: *Terapi Delisi dergisinin etkileri büyüyor*
  2. Örnek 2: *Terapi Delisi Dergisinin Etkileri Büyüyor*

Kaynakça

- Kaynakça ayrıntılı bir şekilde belirtilmelidir. APA 7 formatı dikkate alınarak özenle hazırlanmalıdır. Vurgular yerli yerince olmalıdır. Eksik yerler tespit edildiğinde giderilmelidir.
- Metin içi link atıfları için verilen kaynakça da web sitesi erişilebilir olmalıdır.

Görseller

- Görseller, yazının içeriğine uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Görseller, ayrımcı bir nitelik taşımaktan uzak olmalıdır.
- Görsel oluşturmada yapay zekaya öncelik verilmelidir.
- Yapay zekâ tarafından ile hazırlanan görseller için kullanılan yapay zekâ aracının, telif hakkı ihlali oluşturabilecek görsellerle eğitilip eğitilmediği kontrol edilmelidir.
- Gerçek sanatçıların tarzını taklit eden veya belirli markalara ait öğeleri içeren görsellerden kaçınılmalıdır.

- Eğer görsel yapay zekâ yoluyla oluşturulmuş ise görselin yapay zekâ ile üretildiği açık bir şekilde belirtilmeli. Okuyucuların yanlış yönlendirilmemesi gerekir.
- Yapay zekâ ile üretilen içerikler, yanlışlık, anlamsızlık veya uygunsuzluk açısından editörler tarafından ayrıca kontrol edilmelidir.
- Görsellerin, derginin genel tasarım estetiğine ve konusuna uygun olması gerekir. Gerçekçilik ve kalite açısından tutarlı olmalıdır.
- Cinsiyet, ırk, din gibi konularda stereotipleri veya ayrımcılığı pekiştiren görsellere dikkat edilmelidir.
- Kültürel değerleri yanlış veya karikatürize eden görsel üretimlerinden kaçınılmalıdır.

Yapay Zekâ

- Yapay zekâ bir araç olarak kullanılmalıdır bir yazar değildir.
- Yapay zekanın önerdiği bilgiler kesinlikle teyit edilmelidir.
- Yapay zekâ tarafından üretilen içerikler açıkça belirtilmelidir. Görsel, metin gibi. Okuyucu yapay zekâ katkılarından haberdar olmalıdır. rnek: Bu görsel yapay zekâ ile oluşturulmuştur.”
- İçeriğin niteliğini editör belirler. Yapay zekâ yazdığı metni anlamaz; içerikte bağlam, ton, üslup ve içerik bütünlüğü editör müdahalesiyle sağlanır.
- Stil, dil tutarlılığı, hedef kitleye uygunluk gibi unsurlar insan (editörler) kontrolüyle düzenlenmelidir.
- Yapay zekâ ıktıları, başka metinlerin kopyası olabilir veya stil olarak bir yazarı taklit edebilir. Bu nedenle editörler: ıktısını intihal denetiminden geçirmeli. Gerekirse yeniden yazmalı ya da kaynak göstermelidir.
- Yapay zekâ hatalarını ayıklama sorumluluğu editörün görevidir. Metinler, mantık hataları, tutarsızlıklar ya da anlamsız cümleler içerebilir. Editör, bu hataları fark edip düzeltmekle yükümlüdür. Düzenlemeden yayınlamak mesleki ihmale girer.

Redaktör

- Terapi Delisi dergisinde bulunan editör ve redaktrlerin dergi bünyesinde görev tanımları ayrıdır. Editör içerikle ilgili *ne anlatılacağını* belirler. Redaktör ise *nasıl anlatıldığını* düzenler. Aşağıda Terapi delisi dergisinde editör ve redaktrn görev sorumluluğu ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Rol	Editör	Redaktör
Tanım	Yayın içeriğinin planlanması, yönlendirilmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu kişidir.	Hazır içeriklerin dil, yazım ve anlam bakımından denetlenip düzeltilmesini yapan kişidir.
Sorumluluk Alanı	İçerik hakkında önerileriyle yazara destek olur.	Yazara öneri ya da fikir vermez, yazının içeriğine müdahale etmez.
Yetki Seviyesi	Stratejik ve yönetsel kararlar alabilir. Dergi planlaması, temalar, dosya konuları gibi konular onun sorumluluğundadır.	Yayınlanacak metinleri dilsel açıdan düzgün ve okunabilir hale getirir, içerik kararlarına karışmaz.
İçerikle Etkileşimi	İçeriği kabul eder, gerektiğinde baştan yazdırır. Kurgu, ton ve mesajla ilgilenir.	İçeriğe müdahale etmez, ancak anlatımı bozan veya anlamı saptıran yerlerde editörlere danışabilir.
Görev Ağırlığı	İçerik üretim ve yayın sürecinin başından sonuna kadar her adımda bulunur.	Metin yayınlanmadan önceki son aşamada devreye girer.
Görevler	<ul style="list-style-type: none"> - Başlık onayı - Görsel seçimine katkı - İçerik denetimi - Anlatım sadeleştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Yazım ve noktalama kontrolü - Dil tutarlılığı - Biçimsel uyarılama (TDK, dergi stili vb.)

